

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Lausunto

Asia: HE 27/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta
muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 189/2025 vp)
täydentämisestä

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 7.4.2026

Jussi Lind
erityisasiantuntija
7.4.2026

Hyvinvointialueiden tilanne ja esitetty lisäaika

- STM:n selvityksen mukaan hyvinvointialueiden välillä oli eroja palvelujen saatavuudessa, Perusterveydenhuollon hoitoonpääsy näyttäytyy raportin perusteella alueellisesti edelleen epätasaisena. Erikoissairaanhoidon jonojen osalta useilla alueilla oli edelleen lainvastaisia ylityksiä ja lasten ja nuorten mielenterveys ja päihdepalvelujen osalta alueilla on puutteita.
- Henkilöstötilanteen osalta on kokonaisuutena tapahtunut parannusta, mutta erot alueiden välillä säilyvät. Digitalisaation osalta kehitys eteni kaikkialla, mutta lähtötaso ja etenemisvauhti vaihtelevat.
- Kokonaisuutena talous kääntyi ylijäämäiseksi, kiitos rahoituksen jälkikätestarkistuksen, silti yhdeksän hyvinvointialuetta jäi alijäämäiseksi vuonna 2025. Alueiden taloudellinen eriytyminen voimistui ja on ennusteiden mukaan syvenemässä.
- Eriytyminen on kasvava riski myös palvelujen yhdenvertaisuuden näkökulmasta, maltillisemman alijäämän kattamisaikataulun voi arvioida pienentävän palvelujen eriytymisen uhkaa maan eri alueilla.
- Esitetty harkinnanvarainen vuoden lisäaika kertyneiden alijäämien kattamiseen antaa alueille aiempaa paremman mahdollisuuden tasapainottaa talouttaan vaarantamatta lakisääteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen. Ministeriö suhtautuu myönteisesti esitettyyn muutokseen. Hyvinvointialueiden rahoituslain kokonaisuudistus on tarpeellinen, jotta rahoitusmallista saadaan pitkällä aikavälillä ennakoitavampi ja alueet pystyvät huolehtimaan lakisääteisten palveluidensa järjestämisestä.

Kiitos

Sosiaali- ja
terveysministeriö